

تبیین ارتباط عملکرد خانواده با رضایت زناشویی در دانشجویان متأهل

نفیسه دورودیان

استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران. (نویسنده مسئول مقاله)

آرزو تاری مرادی

استادیار، گروه روانشناسی بالینی و سلامت، دانشکده علوم پزشکی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

حدیث القاسی

کارشناس ارشد، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

Explaining the relationship between family functioning and marital satisfaction in married students

Nafisa Durodian

Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran. (Responsible author of the article)

Arezoo Tari Moradi

Assistant Professor, Department of Clinical and Health Psychology, Faculty of Medical Sciences, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

Hadith Al-Qasi

Master Student, Department of Psychology, Faculty of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

Abstract

This research was conducted with the aim of explaining the relationship between family functioning and marital satisfaction in married students. The present study was descriptive. The statistical population of the research included all married students of the Islamic Azad University, Karaj branch in 2023-2024 academic year, the total number of which was estimated to be 3500 people, and in order to determine the sample size, the formula of Tabaching and Fidell (2007) was used, the sample size with the equation $N \geq 8K+50$ was used. The required sample size was estimated to be 169 people and the sampling method was available. In order to collect research data, Favars and Elson's Marital Satisfaction Questionnaire (1989) and Family Function Questionnaire (1980) by Epstein Lawrence Baldwin and Bishab (1980) were used. Based on the obtained results, the components of problem solving, roles, emotional companionship, communication, emotional intercourse, and behavior control can positively and significantly explain 12, 15, 16, 17, 11, and 24 percent of changes in marital satisfaction, respectively. $0.05Sig(<)$. The function of the family as a variable that is of particular importance in the socialization of the child and his deep conformity with social norms.

Keywords:

married students, marital satisfaction, family functioning

چکیده

این پژوهش با هدف تبیین ارتباط عملکرد خانواده با رضایت زناشویی در دانشجویان متاهل صورت گرفت. پژوهش حاضر توصیفی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در سال ۱۴۰۱-۴۰۲ بود که تعداد کل برابر ۳۵۰ نفر برآورد شد و به منظور تعیین حجم نمونه از فرمول تاباچینگ و فیدل (۲۰۰۷) استفاده شد که حجم نمونه با معادله $N \geq K + 50$ استفاده شد. حجم نمونه مورد نیاز ۱۶۹ نفر برآورد شد و روش نمونه‌گیری به صورت در دسترس بود. به منظور گردآوری داده‌های پژوهش از پرسشنامه رضایت زناشویی فاووز و السون (۱۹۸۹) و پرسشنامه عملکرد خانواده (۱۹۸۰) ایشتاین لارنس بالدوین و بیشاب (۱۹۸۰) استفاده شد. بر اساس نتایج به دست آمده مولفه‌های حل مشکل، نقشها، همراهی عاطفی، ارتباط، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار می‌تواند به ترتیب ۱۲، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۱ و ۲۴ درصد از تغییرات رضایت زناشویی را به صورت مثبت و معناداری تبیین نماید ($\text{Sig} < 0.05$). کارکرد خانواده به عنوان متغیری که در اجتماعی شدن طفل و هم‌نواپی عمیق وی با هنجارهای اجتماعی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. **واژگان کلیدی:** دانشجویان متاهل، رضایت زناشویی، عملکرد خانواده

مقدمه

ازدواج برای بسیاری از افراد با رضایت و سعادت آغاز می‌شود، اما به تدریج به سرایشی می‌لغزد و حتی باعث ناراحتی می‌شود. اکثر مردم در مقطعی از زندگی خود ازدواج می‌کنند و برآوردهای مبتنی بر آمارهای جهانی نشان می‌دهد تقریباً دو سوم ازدواج‌های اول به جدایی یا طلاق ختم شود (هی و همکاران^{۱۱}، ۲۰۱۸). تا به امروز، عوامل زیادی با ثبات زناشویی زوجین مرتبط بوده است که از آن جمله نژاد و جنسیت (اودری^{۱۲}، ۱۹۶۶)، مذهب (کال و هیتون^{۱۳}، ۱۹۹۷)، تحصیلات (کارنی و برادبری^{۱۴}، ۱۹۹۵)، شخصیت (بک و وزیر^{۱۵}، ۲۰۱۵) و سن ازدواج (بوث، جانسون و ادواردز^{۱۶}، ۱۹۹۲) را میتوان نام برد (کائو و همکاران^{۱۷}، ۲۰۱۷). با توجه به کارکردهایی مهم خانواده و نیز نقش احساسات در زندگی و تجربه احساسات دردناک (مانند ناامیدی، شکست، غم و اندوه) و توانایی مدیریت این احساسات منفی یا دردناک میتواند در رضایت زناشویی ایفا نماید. ازدواج به‌عنوان مهم‌ترین و اساسی‌ترین رابطه بشری توصیف شده است زیرا ساختار اولیه برای بنا نهادن رابطه خانوادگی را فراهم می‌سازد؛ چنانچه به‌درستی صورت گیرد بر بسیاری از ابعاد زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها از جمله عملکرد بهتر در خانواده و در نتیجه رضایت زناشویی تأثیر می‌گذارد (گالینسکی و وایت^{۱۸}، ۲۰۱۴). کبیری و خاکپور (۱۳۹۹) بیان کردند ساختار فضای کنشی درون خانواده تأثیر معناداری بر رضایت از زندگی زناشویی زنان دارد و با تغییر فضای کنشی خانواده از هم‌بختی و هم‌شکلی به هماهنگی و همدلی، میزان رضایت از زندگی زناشویی افزایش می‌یابد؛ طهرانی مقدم و همکاران (۱۳۹۷) نشان دادند عملکرد یک خانواده سالم همچون یک پدیده تعاملی رشدیابنده است که با ساختاری منسجم در جهت رشد و رفاه اعضای خود عمل می‌کند و می‌تواند به طور پویا با عوامل نوبه‌نوشونده محیطی، تعامل برقرار کند و با آنها سازگار شود بی‌آنکه در این میان دچار اغتشاش گردد و افراد خانواده در این میان از خود اعلام مرضی بروز ندهند. سلیمانیان و محمدی (۱۳۸۵) نشان داد فرد نه تنها از لحاظ جسمی و زیستی، بلکه از نظر عاطفی-روانی و شخصیتی نیز تحت تأثیر خانواده قرار دارد. خانواده یکی از رکن‌های اصلی جامعه به شمار می‌رود، دستیابی به جامعه‌ای سالم آشکارا در گرو سلامت خانواده و تحقق خانواده سالم مشروط به بهره‌مندی اعضا آن از سلامت روانی و داشتن روابط مطلوب با یکدیگر است. قوام و دوام هر جامعه وابسته به استحکام خانواده است؛ خانواده به‌عنوان واحد اجتماعی دربرگیرنده بیشترین و عمیق‌ترین مناسبات انسانی است (صداقت، ۱۳۹۲). همگی مابیشترین احساس امنیت و برخی اوقات بیشترین میزان آسیب‌پذیری را در روابط زناشویی و خانوادگی یعنی عمیق‌ترین روابط خود تجربه می‌کنیم. به نظر می‌رسد کیفیت این روابط عامل مهمی برای پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین می‌باشد (نظری و کربلایی محمدمیگونی، ۱۳۹۶). عملکرد خانواده یعنی، توانایی خانواده در هماهنگی یا انطباق با تغییرات ایجاد شده در طول حیات، حل کردن تعارض‌ها، همبستگی میان اعضا و موفقیت در الگوهای انضباطی، رعایت حد و مرز میان افراد و اجرای مقررات و اصول حاکم بر این

- ۱۰۹ . He, Q. et al
 ۱۱۰ . Udry
 ۱۱۱ . Call, V. R., & Heaton, T. B.
 ۱۱۲ . Karney & Bradbury
 ۱۱۳ . Back, M. D., & Vazire, S.
 ۱۱۴ . Booth, Johnson, & Edwards
 ۱۱۵ . Cao, H. et al
 ۱۱۶ . Galinsky, A. M., & Waite, L. J.

نهاد با هدف حفاظت از کل نظام خانواده است (مجرد کاهانی و قنبری هاشم آبادی، ۱۳۹۰). به عبارت دیگر عملکرد خانواده به تلاش مشترک زوجین برای برقراری و حفظ تعادل در خانواده، گفته می‌شود، به صورتی که عملکرد کل خانواده را می‌توان در نحوه حل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی و کنترل رفتار ارزیابی کرد (ثنایی، ۱۳۹۹). بنابراین افزایش سلامت روان افراد جامعه و بهبود عملکرد خانواده را نیز به دنبال دارد (گمبرل و پیرس^{۱۱۷}، ۲۰۱۵). بنابراین و با توجه به مطالب گفته شده هدف پژوهش حاضر بررسی پاسخ به این سوال است که عملکرد خانواده تا چه میزان رضایت زناشویی را تبیین مینماید؟

روش پژوهش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر توصیفی، کاربردی و دارای کد اخلاق دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد کرج می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در سال ۱۴۰۱-۴۰۲ بود که تعداد کل برابر ۳۵۰۰ نفر برآورد شد و به منظور تعیین حجم نمونه از فرمول تاباچینگ و فیدل (۲۰۰۷) استفاده شد که حجم نمونه با معادله $N \geq K + 50$ استفاده شد. حجم نمونه مورد نیاز ۱۶۹ نفر برآورد شد و روش نمونه‌گیری به صورت در دسترس بود. ابزار گردآوری داده‌ها

بعد از تهیه ابزار تحقیق و کسب رضایت آگاهانه و کتبی از نمونه آماری، پرسشنامه‌های پژوهش در میان نمونه آماری پخش شد که در این مطالعه برای گردآوری اطلاعات از ابزارهای زیر استفاده شد:

پرسشنامه رضایت زناشویی (۱۹۸۹): فاووز و السون^{۱۱۸} (۱۹۸۹) از این پرسشنامه برای بررسی رضایت زناشویی استفاده کرده‌اند و معتقدند که این مقیاس نسبت به تغییراتی که در خانواده بوجود می‌آید حساس است؛ این پرسشنامه از ۱۵ ماده تشکیل شده است که در مقیاس پنج درجه ای (بین ۱ = کاملاً مخالفم و ۵ = کاملاً موافقم) پاسخ داده شده است و شامل دو بعد: رضایت زناشویی (به عنوان مثال، "من از ارتباط خود راضی نیستم و احساس می‌کنم شریکم مرا درک نمی‌کند")، و تحریف آرمانی (به عنوان مثال، "رابطه ما یک موفقیت کامل است") تشکیل شده است. نمره گذاری مقیاس با جمع بندی آیت‌ها و با معکوس کردن مقادیر آیت‌های ۲، ۵، ۸، ۹، ۱۲ و ۱۴ انجام می‌شود؛ روایی و پایایی داخلی این پرسشنامه توسط السون^{۱۱۹} (۲۰۰۰) برابر ۰٫۷۸ ذکر شد. پرسشنامه عملکرد خانواده (۱۹۸۰): این مقیاس توسط اپشتاین لارنس بالدوین و بیشاب^{۱۲۰} در سال ۱۹۸۰ تهیه شده است و هدف آن سنجیدن عملکرد خانواده بر اساس الگوی مک مستر است. این الگو خصوصیات ساختاری شغلی و تعاملی خانواده را معین می‌سازد و شش بعد از عملکرد خانواده را مشخص می‌کند. همچنین توانایی خانواده در سازش با حوزه وظایف خانوادگی را بر روی یک مقیاس چهاردرجه ای لیکرت به صورت کاملاً موافقم (۱) موافقم (۲) مخالفم (۳) و کاملاً مخالفم (۴) مشخص می‌نماید. برای نمره گذاری فاد^{۱۲۱} تمام پاسخ‌ها از ۱ تا ۴ کدگذاری میشوند نمره بالاتر نشانگر کارکرد ناسالم است برای بدست آوردن نمره هر مقیاس متوسط نمرات مواد آن مقیاس محاسبه میشود سپس نمرات مواد هر خرده مقیاس باهم جمع شده و بر تعداد مواد آن مقیاس تقسیم میشود؛ بنابراین نمره هر مقیاس بین ۱ (سالم) ۴ (ناسالم) خواهد بود اگر ۴۰ درصد از مواد یک مقیاس پرنشده باشد نمره مقیاس محاسبه نخواهد شد. داده‌های جمع‌آوری شده از طریق نرم افزار آماری SPSS۲۵ تجزیه و تحلیل شد که امکان اجرای آماره‌های توصیفی و استنباطی را فراهم می‌آورد. برای بررسی تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فراوانی و درصد میانگین واحراف معیار واریانس و نمودار) آزمون اسمیرنوف کولموگروف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از ضریب هم بستگی پیرسون و در صورت عدم نرمال بودن داده‌ها از ضریب هم بستگی اسپیرمن و در نهایت برای بررسی فرضیه‌های تحقیق از تحلیل رگرسیون چندمتغیری استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج حاصل از اطلاعات دموگرافیک در جدول ۱ نشان ارائه شده است. پیش از آنکه روابط بین متغیرها را آزمون کنیم لازم است تا نرمال بودن متغیرها را بررسی کنیم. یکی از روش‌های بررسی ادعای نرمال بودن توزیع متغیر استفاده از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف است؛ همچنین استقلال خطاها یکی از مفروضاتی که در رگرسیون مدنظر قرار می‌گیرد، استقلال خطاها (تفاوت بین مقادیر واقعی و مقادیر پیش بینی شده توسط معادله رگرسیون) از یکدیگر است. در صورتی که

- ۱۱۷ . Gambrel, L. E., & Piercy, F. P.
 ۱۱۸ Fowers, B. J., & Olson, D. H.
 ۱۱۹ .Olson, D. H.
 ۱۲۰ .Epshtain & Bishab
 ۱۲۱ .Fad

فرضیه استقلال خطاها رد شود و خطاها با یکدیگر همبستگی داشته باشند امکان استفاده از رگرسیون وجود ندارد. به منظور بررسی استقلال مشاهدات (استقلال مقادیر باقی مانده یا خطاها) از یکدیگر از آزمون دوربین- واتسون استفاده می‌شود. جدول ۱ فراوانی و درصد ویژگیهای جمعیتشناختی

جنسیت	سطوح	فراوانی	درصد فراوانی
	دختر	۷۹	۴۶/۷
	پسر	۹۰	۵۳/۳
سن	کمتر از ۳۰	۳۱	۱۸/۳
	۳۰ تا ۳۵ سال	۵۲	۳۰/۸
	۳۵ تا ۴۰ سال	۵۸	۳۴/۳
	۴۰ تا ۴۵ سال	۱۶	۹/۵
	بالاتر از ۴۵	۱۲	۷/۱

نتایج به دست آمده در خصوص آزمون نرمالیته دادهها نشان داد در سطح ۵ درصد دادهها از توزیع نرمال برخوردارند و در چولگی و کشیدگی دادهها نیز مقادیر به دست آمده نشان میدهد توزیع دادهها از نرمالیته برخوردارند.

جدول ۲ بررسی مفروضات آماری

توزیع چولگی و کشیدگی دادهها		سنجش نرمالیته دادهها		متغیرها
چولگی		سطح معنی داری		
کشیدگی	چولگی	آماره k-s	سطح معنی داری	
۰/۱۶۷	-۰/۱۷۵	۰/۰۷۴	۰/۰۶۸	رضایت زناشویی
۰/۲۸	۰/۷۴۸	۱/۱۵۲	۱/۲۵۶	عملکرد خانواده
۰/۱۱۸	۱/۴۶۸			
۰/۱۶۵	-۰/۵۹۷			

بر اساس نتایج به دست آمده جدول ۳ عملکرد خانواده قادر است ۵۱/۵٪ از تغییرات در رضایت زناشویی را تبیین نماید و نتایج آنوا نشان داد مدل رگرسیونی برآورده شده به طور معنادار و مناسبی تغییرات متغیر وابسته را پیشبینی میکند.

جدول ۳ ضرایب رگرسیون ارتباط عملکرد خانواده و رضایت زناشویی

مولفه ها	R	R ^۲	F	Beta	sig
حل مشکل	۰/۷۲	۰/۵۱	۴۲۵/۷۴۶	۰/۱۲	۰/۰۰۱
نقشها				۰/۱۵	۰/۰۰۱
همراهی عاطفی				۰/۱۶	۰/۰۰۱
ارتباط				۰/۱۷	۰/۰۰۱
آمیزش عاطفی				۰/۱۱	۰/۰۰۱
کنترل رفتار				۰/۲۴	۰/۰۰۱

بر اساس نتایج به دست آمده مولفههای حل مشکل، نقشها، همراهی عاطفی، ارتباط، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار می‌تواند به ترتیب ۱۲، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۱ و ۲۴ درصد از تغییرات رضایت زناشویی را به صورت مثبت و معناداری تبیین نماید ($Sig < ۰,۰۵$).

بحث و نتیجه گیری

نتایج به دست آمده نشان داد عملکرد خانواده می‌تواند تغییرات رضایت زناشویی را به صورت مثبت و معناداری پیشبینی نماید؛ این یافته‌ها همسو با نتایج کبیری و خاکپور (۱۳۹۹)، طهرانی مقدم و همکاران (۱۳۹۷)، به نقل از کریمی نژاد (۱۳۹۶)، سلیمانیان و محمدی (۱۳۹۵)، اخباراتی (۱۳۹۵)، خیاط باشی (۱۳۹۵)، بود. اشرف خان و بیبی^{۱۲۲} (۲۰۲۴) در پژوهشی کیفی نشان دادند سازگاری زناشویی بالا بر پویایی عملکرد خانواده تأثیر می‌گذارد و با سازگاری زناشویی کم، عملکرد خانواده تنزل مییابد. دانست^{۱۲۳} (۲۰۲۱) نشان داد که نقاط قوت خانواده از جمله سازگاری و رضایت زناشویی با هر یک از معیارهای عملکرد فردی و خانوادگی مرتبط است.

خانواده به عنوان یک سیستم زنده به مبادله اطلاعات و انرژی با محیط خارج می‌پردازد. نوسان‌ها، خواه بیرونی یا درونی، طبعاً واکنش‌هایی به دنبال دارند که سیستم را به حالت پایدار قبلی خود باز می‌گرداند اما وقتی این نوسانات شدت یابند، ممکن است موجب بروز بحران در خانواده شوند که این تغییر و تحول منجر به پیدایش سطوح متفاوتی از کارکرد می‌گردد و بدین ترتیب مقابله را فراهم می‌آورد (مینوچین^{۱۲۴} و فیشمن^{۱۲۵}، ۱۹۸۴؛ ترجمه بهاری و سیا، ۱۳۹۶). بنابراین کارکرد خانواده به عنوان تغییری که در اجتماعی شدن طفل و همنوایی عمیق وی با هنجارهای اجتماعی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. دوره جوانی به دلیل ویژگی‌هایی که دارد به عنوان یکی از دورانهای مهم زندگی فرد به شمار می‌رود، شرایط و موقعیت‌هایی که فرد در این دوران تجربه می‌کند طرحی است که پایه و اساس آن در مراحل قبلی ریخته شده است و نقش مهمی در مراحل بعدی زندگی او خواهد داشت. مشکلات و ناراحتی‌های مربوط به افسردگی و اختلالات خلقی و اضطرابی و به طور کلی اختلالات رفتاری و روانشناختی در این دوران شیوع بیشتری پیدا می‌کند (بنجامین و همکاران^{۱۲۶}، ۲۰۱۵). عملکرد مطلوب خانواده تأثیر مستقیمی بر نیازها، اهداف، روابط عاطفی خانواده و رضایت‌مندی از زندگی داشته و با رضایت زناشویی ارتباط دارد (عباسی اسفجیر و رضانی^{۱۲۷}، ۲۰۱۷). بر اساس دیدگاه محققان عملکرد خانواده باید سازماندهی را در تعاملات بین اعضا و هماهنگی در واکنش به تغییرات بیرونی شامل شود و علاوه بر این، بر اساس مدل حلقه اولسون، عملکرد خانواده به سه بعد تقسیم می‌شود: انسجام، سازگاری و ارتباط متقابل. معنای خانواده به عنوان یک سیستم پویا نشان می‌دهد که ممکن است مسیرهای تأثیر متقابل در بین اعضای خانواده وجود داشته باشد؛ بنابراین، رویدادهای نامطلوب می‌توانند به تعادل پویای خانواده آسیب بزنند. هنگامی که روابط خانوادگی با چنین چالش‌هایی روبرو می‌شود، اعضای خانواده باید قوانین جدیدی را به دست آورند و این روابط را دوباره برقرار کنند تا اصطکاک‌ها، تضادها و در نتیجه حفظ تعادل را حفظ کنند همچنین بر اساس نظریه‌ی خودتعیینی‌گری، روابط خانوادگی و محیط‌های اجتماعی پاسخگو و حمایت‌کننده، خودپیروی را تقویت می‌کنند. خودپیروی به‌نوبه‌ی خود، به سازگاری بهتر و سطوح بالاتر عملکرد روانی اجتماعی منجر خواهد شد (سوننس و ونستین کیست^{۱۲۸}، ۲۰۱۰)؛ بنابراین، به نظر می‌رسد که ارضای نیازهای بنیادین خودمختاری، شایستگی و تعلق در افراد بتواند بر عملکرد خانواده تأثیر مثبت داشته باشد و از طریق بهبود عملکرد خانوادگی زوجین در افزایش تعهد زناشویی مؤثر باشد. شک^{۱۲۹} (۲۰۱۶) گزارش داد که عملکرد خانواده بر رشد سالم ذهن و بدن اعضای خانواده تأثیر می‌گذارد و یک محیط خانوادگی خوب می‌تواند تأثیر زیادی بر پاسخ‌های عاطفی و سلامت روان افراد داشته باشد؛ بنابراین، رضایت بیشتر از عملکرد خانواده ممکن است برای افزایش رضایت زناشویی مفید باشد، در حالی که ناراضی‌مندی ممکن است آن را کاهش دهد. ناهمگونی‌هایی که در گروه نمونه از نظر سطح تحصیلات و وضعیت اجتماعی-اقتصادی وجود دارد می‌تواند در تعمیم نتایج مشکل ایجاد کند و از آنجایی که طرح پژوهش حاضر از نوع همبستگی است نه تجربی. بنابراین نمی‌توان در بین متغیرهای مورد مطالعه ادعای علیت داشت. این محدودیت‌ها از ارزش یافته‌های فعلی نمی‌کاهد، اما نتیجه‌گیری‌هایی را که می‌توان در مورد متغیرهای مورد مطالعه گرفت، محدود می‌کند. پیشنهاد می‌گردد توجه مشاوران مراکز مشاوره خانواده و متولیان امر به عملکرد خانواده متمرکز نماند و به ارائه خدمات بهتر آنها به مراجعه‌کنندگان کمک نمایند و نتایج این پژوهش در قالب نشست یافته‌های تحقیقاتی، در جمع مدرسان دانشگاهی و مؤسسات عالی، ارائه گردد تا تا متولیان، آموزش‌های مناسب و شناسایی

- ۱۲۲ Ashraf, R., Khan, A., & Bibi, N.
 ۱۲۳ Dunst, C. J.
 ۱۲۴ . Minochin
 ۱۲۵ .Fishman
 ۱۲۶ .Benjamin et al
 ۱۲۷ .Abbasi Asfajir, A. A. & Ramezani L.
 ۱۲۸ .Soenens, B. & Vansteenkiste, M.
 ۱۲۹ .Shek

اثرات کار بر سلامت روان آحاد جامعه را به عنوان یک موضوع مهم در سیاست های کلی در نظر بگیرند. در پژوهش های آتی، جوامع آماری با سنین، تحصیلات و اقوام مختلف مطالعه شوند همچنین، از ابزارهای متفاوت و فنون متفاوتی استفاده شود و توصیه می شود که پژوهش های بعدی بر گروه های بالینی نیز متمرکز شوند تا امکان مقایسه گروه های بالینی و غیر بالینی فراهم آید.

منابع

- سلیمانان، علی اکبر، و محمدی، اکرم. (۱۳۸۸). بررسی رابطه هوش هیجانی و رضایت زناشویی. پژوهشنامه تربیتی، ۵(۱۹)، ۱۳۱-۱۵۰.
- طهرانی مقدم، حامد و شریعت باقری، محمد مهدی. (۱۳۹۷). ارتباط عملکرد خانواده با مسئولیت پذیری وارضای نیازهای روانی دانش آموزان پسر دبیرستانی. فصلنامه خانواده پژوهی، ۵۴(۶): ۲۲۱-۲۳۵.
- مجرد کاهانی، امیر حسین، قنبری هاشم آبادی، بهرامعلی، و مدرس غروی، مرتضی. (۱۳۹۱). اثربخشی مداخلات آموزشی روانی گروهی بر ارتقای کیفیت زندگی و کیفیت روابط در خانواده بیماران مبتلا به اختلالات دوقطبی. تحقیقات علوم رفتاری، ۱۰(۲) پی در پی ۱۱۴-۱۲۳.
- نظری، راضیه، و کربلایی محمد میگونی، احمد. (۱۳۹۶). الگوی ساختاری کمال گرایی، بهزیستی روان شناختی و سازگاری زناشویی. روان شناسی کاربردی، ۱۱(۳) (پیاپی ۴۳)، ۴۱۱-۴۳۲.

- ABBASI, A. A., & Ramezani, L. (2017). The relationship between family function and marital satisfaction with marital disaffection of married teachers in Behshahr.
- Ashraf, R., Khan, A., & Bibi, N. (2024). The Moderating Role of Marital Adjustment in Relationship Between Perceived Maternal Parenting Styles and Family Functioning among Fathers. *Canadian Journal of Family and Youth/Le Journal Canadien de Famille et de la Jeunesse*, 16(2), 91-111.
- Back, M. D., & Vazire, S. (2015). The social consequences of personality: Six suggestions for future research. *European Journal of Personality*, 29(2), 296-307.
- Booth, A., & Edwards, J. N. (1992). Starting over: Why remarriages are more unstable. *Journal of family Issues*, 13(2), 179-194.
- Call, V. R., & Heaton, T. B. (1997). Religious influence on marital stability. *Journal for the scientific study of religion*, 382-392.
- Dunst, C. J. (2021). Family strengths, the circumplex model of family systems, and personal and family functioning: A meta-analysis of the relationships among study measures. *Journal of Behavior, Health & Social Issues*, 13(2), 1-16.
- Galinsky, A. M., & Waite, L. J. (2014). Sexual activity and psychological health as mediators of the relationship between physical health and marital quality. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 69(3), 482-492.
- Gambrel, L. E., & Piercy, F. P. (2015). Mindfulness-based relationship education for couples expecting their first child—Part 1: A randomized mixed-methods program evaluation. *Journal of marital and family therapy*, 41(1), 5-24.
- He, Q., Zhong, M., Tong, W., Lan, J., Li, X., Ju, X., & Fang, X. (2018). Forgiveness, marital quality, and marital stability in the early years of Chinese marriage: An actor-partner interdependence mediation model. *Frontiers in Psychology*, 9, 1520.
- Shek, D. T. (2016). The role of positive youth development and family functioning in Chinese adolescent well-being: Theoretical considerations and empirical evidence. In *A life devoted to quality of life: Festschrift in honor of Alex C. Michalos* (pp. 43-58). Cham: Springer International Publishing.
- Soenens, B., & Vansteenkiste, M. (2010). A theoretical upgrade of the concept of parental psychological control: Proposing new insights on the basis of self-determination theory. *Developmental review*, 30(1), 74-99.
- Udry, C. (1996). Gender, agricultural production, and the theory of the household. *Journal of political Economy*, 104(5), 1010-1046.